

สรุปสาระสำคัญจากการประชุม online

การดูแลสตรีตั้งครรภ์ความเสี่ยงสูง : ก้าวไปข้างหน้าด้วยกัน

วันที่ 25-26 พ.ย.2564

หน่วยเวชศาสตร์มารดาทารกในครรภ์ ภาควิชาสูติเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โดย

นางปฐมพร โพธิ์ถาวร

COVID19

จากการเริ่มต้นระบาดของโรค COVID19 เมื่อปลายปี 2561 จนถึง วันที่ 3 ต.ค.63 มีสตรีตั้งครรภ์ติดเชื้อ 64,676 คน ร้อยละ 73 ไม่แสดงอาการ ร้อยละ 28 แสดงอาการที่พบบ่อย คือ ไข้ (ร้อยละ 40) ไอ (ร้อยละ 41) (Allotey, J. et al. 2020 อ้างตามฐิติมา สุนทรสัจ, 2564) ปัจจัยที่ทำให้สตรีตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อมีอาการของโรคที่รุนแรง คือ อายุมาก ดัชนีมวลกายสูง มีโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง ครรภ์เป็นพิษ เบาหวานก่อนตั้งครรภ์ มีการปรับปรุง CPG COVID19 เมื่อวันที่ 2 พ.ย.64 เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลสตรีตั้งครรภ์ของบุคลากรทีมสุขภาพดังนี้

1. หญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร สามารถฉีดวัคซีนได้ทุกอายุครรภ์ ไม่เพิ่มความเสี่ยงของการแท้งบุตร ก่อนอายุครรภ์ 14 สัปดาห์ สามารถฉีดพร้อมกับวัคซีนอื่นๆ ได้ และควรฉีดวัคซีนเข็มที่ 3 กระตุ้น

2. ลดระยะเวลาการกักตัวจาก 14 วัน เป็น 10 วัน ผู้ที่มีภาวะแทรกซ้อนรุนแรงหรือภูมิคุ้มกันต่ำ ลดระยะเวลาการกักตัวจาก 21 วัน เป็น 20 วัน และไม่ต้องตรวจหาเชื้อซ้ำ ในระยะ 3 เดือนหลังพบเชื้อจากการตรวจครั้งแรก

3. หญิงตั้งครรภ์ติดเชื้อที่ไม่มีอาการไม่ต้องให้ยาต้านไวรัส

4. หญิงตั้งครรภ์ติดเชื้อที่มีอาการรุนแรง มีปอดอักเสบต้องใช้การรักษาด้วยออกซิเจน ให้ยาต้านไวรัส remdesivir จะเป็นประโยชน์มาก หากไม่มียาและจำเป็นต้องใช้ favipiravir ต้องตัดสินใจร่วมกันกับหญิงตั้งครรภ์และญาติ เนื่องจากยาส่งผลกระทบต่อทารก อาจทำให้พิการได้

5. หญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร ไม่ให้ใช้ยาฟ้าทะลายโจรและยา favipiravir เนื่องจากมีผลให้เกิด uterine contaction และทารกพิการ

6. การพิจารณายุติการตั้งครรภ์ คำนึงถึงสถานะของผู้ป่วย ภาวะแทรกซ้อน อายุครรภ์และการตัดสินใจร่วมกันของหญิงตั้งครรภ์ ญาติและทีมผู้รักษา กรณีที่ติดเชื้อไม่มีอาการหรือมีอาการน้อย ให้คลอดเมื่อ GA 39 สัปดาห์ หากมีอาการรุนแรงแต่ยังไม่ต้องใส่ท่อช่วยหายใจ ให้คลอดเมื่อ GA 32-34 สัปดาห์ ก่อนที่ปอดของมารดาจะทำงานแย่ง กรณีที่มีอาการรุนแรงต้องใส่ท่อช่วยหายใจให้คลอดเมื่อ GA 32-34 สัปดาห์ ถ้า GA 30-32 สัปดาห์ สามารถควบคุมอาการไม่ให้แย่ง ให้คลอดเมื่อ GA 32-34 สัปดาห์ หากอาการแย่งให้ยุติการตั้งครรภ์ทันที

หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ COVID19 มีโอกาสเกิดอาการที่รุนแรงและแย่งได้อย่างรวดเร็วทุกช่วงอายุครรภ์ โดยเฉพาะอายุครรภ์ที่มากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาของปอดในขณะตั้งครรภ์ ที่จะส่งผลให้หญิงตั้งครรภ์มีอาการหายใจลำบาก มีการขยายตัวของปอดได้น้อยกว่าหญิงทั่วไป

การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 2 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4